

РЕКОМЕНДАЦІЇ

круглого столу на тему:

«Новітні стратегії реформування державної служби в Україні в умовах європейської інтеграції»

(5 грудня 2014 року, Національна академія держуправління при Президентові України)

Учасники круглого столу заслухали доповіді та виступи і провели обговорення за напрямками:

- шляхи і напрями формування кадрової політики у сфері державної служби в Україні в контексті євроінтеграції;
- удосконалення чинного законодавства про державну службу: досвід, проблеми, перспективи;
- новели антикорупційного законодавства як чинник модернізації інституту державної служби в Україні;
- етичні засади державної служби України: нові виклики;
- місія Національної академії державного управління при Президентові України в розвитку лідерства на державній службі.

Учасники круглого столу відзначають:

Складні виклики і завдання, що нині постанали перед суспільством і державою в Україні вимагають проведення системних реформ.

Серед комплексу реформ, які необхідно провести в Україні, чільне місце належить трансформації існуючої нині системи державного управління та реформуванню державної служби, приведення їх у відповідність з вимогами часу. Дорогоказом на шляху відповідних реформ є й Угода про асоціацію України та Європейського Союзу. Не менш важливим є також використання при проведенні названих реформ найбільш прогресивних здобутків української та зарубіжної науки державного управління, кращих правотворчих і правозастосовних практик Ради Європи, держав-учасниць ЄС, Канади, Норвегії, США, Швейцарії, Японії та ін. щодо ефективної організації та функціонування інститутів державного управління і державної служби.

Назрілою, на думку учасників круглого столу, вбачається потреба удосконалення доктринального, законодавчого та організаційно-управлінського забезпечення інституту державної служби. Зокрема, нині регулювання інституту державної служби здійснюється першим в історії незалежної України, але нині доволі застарілим Законом України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 року. Редакція ж Закону України «Про державну службу», прийнята парламентом 17 листопада 2011 року, з різних причин уже вдруге відтермінована в частині вступу в дію до 1 січня 2015 року. Очевидно, що нині назріла потреба в прийнятті нового Закону України «Про державну службу», який би втілював сучасні підходи до формування та реалізації Українською державою кадрової політики, до селекціонування державної управлінської еліти.

Прийняття нового Закону України «Про державну службу» анонсовано у найближчий час і новоствореною в Верховній Раді VIII скликання коаліцією. Це завдання вбачається важливим і реалістичним для Уряду та законодавця, для всієї країни. Тим більше, що сьогодні Національним агентством України з питань державної служби підготовлено проект нового Закону «Про державну службу». Нині він є предметом експертної оцінки зацікавлених органів державної влади, науково-експертного середовища та інститутів громадянського суспільства.

Разом з тим новий, навіть найбільш досконалий закон про державну службу не вичерпує питань, пов'язаних із формуванням та реалізацією державою проєвропейської кадрової політики, одним із виявів якої, зокрема, можна вважати ініціативу Президента України П. Порошенка щодо залучення до роботи в Уряді України та на державній службі фахово підготовлених і політично безсторонніх іноземців. Очевидно, що втіленню такої кадрової політики у життя має передувати розробка альтернативних стратегій модернізації державної служби і кадрової політики.

Поряд з реформами, життєво важливим завданням для України є удосконалення системи запобігання та протидії корупції в Україні. Розроблений на сьогодні в Україні пакет антикорупційних реформ розкриває широкі перспективи для викорінення корупції у сфері державної служби. Так само профілактика корупційних діянь серед корпусу державних службовців спроможна посилити ефект від реформування державної служби і вдосконалення кадрової політики в Україні.

Сучасна державна служба є не лише системою відповідних управлінських, статусів, режимів і процедур, а й має глибинне етичне значення. Нині в Україні під впливом Революції гідності відбулася суттєва деміфологізація влади. Отже, якщо держава прагне вибудовувати роботу бюрократії на засадах демократії, справедливості, соціального партнерства, гуманізму та прозорості, то для неї особливо нагальними стають проблеми етизації державної служби, забезпечення відкритості та зрозумілості моральних цінностей і етичних орієнтирів державних службовців для всього громадянського суспільства.

Учасники круглого столу відзначили, що стратегія державної служби і кадрової політики, а також удосконалення відповідної правотворчої та правозастосовної практики, отримують свій логічний розвиток і завершення в системі знань, умінь і навичок, що продукуються наукою та освітою в галузі державного управління. Очевидно, що напрацювання нових прогностичних підходів до формування кадрової політики, теоретико-методологічне забезпечення реформи державної служби, науково-експертне супроводження проекту нового Закону «Про державну службу», а також приріст нових знань з питань функціонування інституту державної служби в Україні та за кордоном є важливими завданнями діяльності Національної академії.

При цьому Національна академія, будучи головним державним вищим навчальним закладом із підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців

і посадових осіб місцевого самоврядування, має значний потенціал для проведення наукових досліджень і реалізації магістерських програм, визначальним компонентом яких є: державна кадрова політика; державна служба в Україні; керівництво та розвиток лідерства на державній службі; етика державного службовця. Не менш важливою для підготовки якісних фахівців вбачається й сума теоретичних знань про державну службу та кадрову політику, з урахуванням євроінтеграційного руху України, у тому числі й засновані на компаративістських підходах, а також знання, уміння та навички практичної кадрової роботи.

Важливим елементом розвитку лідерства на державній службі має стати й використання потенціалу тестування слухачів з метою діагностики їх задатків щодо державної служби. У цьому сенсі становить інтерес і вбачається перспективною для впровадження в Національній академії на засадах теорії психології управління, проактивного самоменеджменту презентована учасникам круглого столу «Програма психологічної діагностики, виявлення й розвитку професійно важливих управлінських, керівних, лідерських якостей державних службовців».

Обговоривши зазначені та інші проблеми стратегій реформування державної служби в Україні в умовах європейської інтеграції модернізації галузі, учасники круглого столу рекомендують:

1) вважати формування оновленої доктринальної основи державної служби, кадрової політики в умовах європейської інтеграції одним із пріоритетних завдань Національної академії;

2) продовжити й активізувати науково-експертне супроводження проекту нового Закону України «Про державну службу». З цією метою забезпечити адекватне унормування в цьому Законі місці Національної академії як головного державного вищого навчального закладу в сфері підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації дер-

жавних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування.

Долучитися до науково-експертного супроводження проекту нового Закону «Про службу в органах місцевого самоврядування», розробленого Національним агентством України з питань державної служби.

Забезпечити системну взаємодію Національної академії з Комітетом Верховної Ради з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, Програмою Ради Європи «Посилення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування в Україні», Програмою Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «RADA: підзвітність, відповідальність, демократичність», Швейцарсько-українським проектом «Підтримка децентралізації в Україні», іншими профільними програмами в частині науково-експертного супроводження законопроектів про державну службу та службу в органах місцевого самоврядування;

3) вжити дієвих заходів для координації в Національній академії наукових досліджень за спеціальністю 25.00.03 – державна служба, виключення випадків дублювання відповідних наукових та дисертаційних досліджень і запровадження для підготовки аспірантів і докторантів новітніх модулів «Проблеми сучасного реформування державної служби України», «Кадрова політика та кадрова робота в системі державної служби»;

4) налагодити системну співпрацю Національної академії та Національної академії правових наук України у сфері фундаментальних і прикладних наукових досліджень з проблем кадрової політики, державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Предметом такої співпраці може стати спільна підготовка науково-практичних коментарів до нових законів «Про державну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування» та ін.;

5) наповнити новим змістом та привести у відповідність до Закону України «Про вищу

освіту» існуючі на сьогодні в Національній академії та запровадити нові нормативні дисципліни та факультативи у сфері державної служби та кадрової політики. Визначити пріоритетними нормативними дисциплінами державну кадрову політику; державну службу в Україні; керівництво та розвиток лідерства на державній службі; етику державного службовця.

Посилити компаративістський компонент навчального процесу з метою ознайомлення слухачів з кращими правотворчими і правозастосовними практиками державної служби у країнах – членах Ради Європи, державах – учасниках ЄС, Канаді, Норвегії, США, Швейцарії, Японії тощо.

Здійснювати постійний моніторинг і втраховувати здобутки пріоритетних напрямків наукових досліджень, що здійснюються в Національній академії, для підвищення якості знань, які надаються кафедрою державної служби та кадрової політики;

6) сформувати у 2015 році при кафедрі державної служби та кадрової політики Національної академії Лабораторію розвитку лідерства на державній службі для подальшого розроблення й удосконалення на засадах теорії психології управління, проактивного самоменеджменту з наступним оцифруванням для реалізації в комп'ютеризованому форматі «Програми психологічної діагностики; виявлення, розвитку професійно важливих управлінських, керівних, лідерських якостей державних службовців»;

7) створити на базі кафедри державної служби та кадрової політики Національної академії постійно діючу платформу щодо проведення науково-комунікативних заходів із проблем реформування кадрової політики, державної служби та служби в органах місцевого самоврядування за участі представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, іноземних держав і міжнародних організацій, представників науково-експертного середовища, інститутів громадянського суспільства, міжнародних програм і проектів.